

15

VÅR TIDS NOMADER

Hemmet – en plats att vila på, känna lugn och trygghet.
Men var hittar de utan fast adress sin trygghet?
Möt vår tids nomader: cirkusartisten Karolin,
fotomodellen Linnéa och vagabonden Gustav.

Text: Karin Herou Foto: Angelica Söderberg, Jesper Klemedsson

Karolin Rask, 27

Familj: Pojkvän, föräldrar, tre syskon.
Yrke: Cirkusartist och projektledare Cirkus Scott.
Bor: På vägarna.
Favoritplats i världen: Var som helst omgiven av människor jag älskar.
Nästa destination: Semester till Rumänien och sedan Sverigeturné med cirkusen.

FOTO: ANGELICA SÖDERBERG

Gustav gav bort allt han ägde

Gustav Andersson, 32

Familj: Mamma, pappa, syster, bror, tre systerdöttrar och en brorsdotter.
Yrke: Programmerare på distans. Behöver bara internetuppkoppling.
Bor: Ingenstans och överallt.
Favoritplats i världen: Sydney.
Nästa destination: London, Jamaica och Vancouver.
Bloggadressen: www.themodernnomad.com

Ingen turist. För Gustav är livet bokstavligen en resa och inte en sightseeing. "För mig kan det vara precis lika intressant att träffa ett gäng nya människor", säger han.

FOTO: JESPER KLEMEDSSON

Överraskade. Karolin Rask har alltid varit en hästtjej men både hon och familjen blev förvånade när hon började jobba på cirkus. Men nu har alla vant sig och så fort hon uppträder i en stad nära så kommer hennes familj och tittar.

Karolin blir trygg av sågspån

sju år har Karolin Rask jobbat på cirkus och levt sitt liv på vägarna. Varje vecka flyttar cirkusen till en ny plats och Karolin har kört både sjölejon och elefanter i lastbil kors och tvärs genom Sverige.

När hundra man, kameler, lamor och hästar väl kommit på plats är det dags för det bästa Karolin vet: föreställning.

Då träder hon in i manegen med sina hästar. Hon får dem att snurra, gå på bakbenen och hoppa över hinder.

– Det är ett drömjobb. Att se publiken dra efter andan, se barnen skratta och känna alla känslor som finns både i och omkring manegen är fantastiskt, säger hon.

Hon har jobbat i Frankrike, Holland och Sverige och de reser månader i sträck. Cirkusartisterna blir som en extra familj, de lever, äter och arbetar tillsammans. De bor i vanliga husvagnar, inte cirkusvagnar som man tänker sig, och Karolin berättar skrattande om gången då hon läste sig ute.

– Då var det tur att jag hade en vän som var akrobat och bara kunde svinga sig upp och krängla sig in genom ett litet fönster.

Husvagnen hon bor i är varken personligt inredd eller pyntad på något speciellt

I aktion. Karolin Rask i manegen.

sätt. Karolin tycker det är en frihet att resa lätt.

– Även om det finns många fördelar med att ha ett fast hem så tycker jag även att det finns nackdelar. Kravet på att visa upp ett perfekt hem kan göra att det blir viktigare att ha en bokhylla full av intellektuella böcker än att faktiskt läsa dem. På turné utan alla de där sakerna blir diskussionerna intressantare och jag får visa vem jag verkligen är.

Karolin har ingen fast adress. Men det är

inget som verkar bekymra henne. Hon ser det i stället som att hon har många hem, mammas och pappas hus i Örebro, sommarstugan och farmors och farfars hus.

– För mig är det inte hemmet i sig som ger trygghet, utan snarare människorna jag omger mig med. Cirkusen är trygghet för mig, doften av tält, popcorn och sågspån gör mig alldeles lugn.

Hemma är också där Tequila är, en jack russel som Karolin adopterade på en cirkus i Frankrike. Tequila älskar, precis som matte, att resa och se nya platser.

Karolin har levt nomadliv i nästan ett decennium och har än så länge inga planer på att sluta. Hon berättar att livsvalet ställs på sin spets för många cirkusartister när det är dags att skaffa familj. Förr fanns det lärare som turnerade med cirkusen och tog hand om barnens skolgång men förutsättningarna har förändrats.

– Visst skulle jag kunna jobba och leva på vägarna tills jag blir pensionär, men jag vill ha barn någon gång och familjelivet är svårt att kombinera med nomadlivet.

Men fram till dess lever hon på vägar. ☺

Esten var i full gång, musiken dunkade och glaset var fyllda. Men ändå tvekade gästerna. Menade han verkligen allvar? Gustav Andersson nickade och snart började alla ta för sig. Till slut hade alla hans saker en ny ägare.

I tio år hade han bott i London, men vardagen blev allt gråare. Nu var det slut med det. Gustav skulle säga upp livet han levde, lämna tillbaka lägenhetsnycklarna och sluta på jobbet. Bli en modern nomad.

– Mitt liv var bekvämt och tryggt. Inget utmanade mig, inget fick mig att tänka nytt. Med trygghet och bekvämlighet kommer stagnation och jag ville inte fastna, säger Gustav.

Nu får hans liv plats i en kappsäck och med den kappsäcken reser han runt i världen, dit lusten och längtan styr honom. Han har bott hos skräpsamlare på Hawaii, på ekologisk nudistfarm i Nya Zeeland, på kompisars soffor och på hotell. I två och ett halvt år har han varit på resa, och hela tiden upptäckt nya saker, både i världen och hos sig själv. Han har tänkt mycket på vad ett

fast hem betyder för människan.

Ett hem är ofta en spegel av personen som bor där, vi hänger upp foton på väggarna, och i bokhyllan står böcker vi hoppas ska berätta något om oss själva. Gustav har ingen sådan spegel för han har inget hem, och knappt några saker heller.

– En fast punkt är som ett ankare, som håller dig kvar i gamla mönster och vanor. På ett nytt ställe där jag inte har någon förankring, kan jag vara vem jag vill. Det är en stor frihet.

Men ibland är det svårt att leva i en 23 kilo tung väska. Att få plats med fler än två par skor är till exempel svårt. Gustav jobbar som programmerare på distans och när han ska på jobbmöten i London får han helt enkelt matcha kostym med läderboots. Det kan kännas lite konstigt, men samtidigt är det en stor lättnad att inte äga en massa prylar.

Han växte upp i Ljungby, en liten stad i Småland. I dag räknar han att han har tre "hem", eller tre trygga punkter som han säger. Hos mamma och pappa i Ljungby, hos kompisarna i London och hos pojk-

vännen som bor vid Long Beach i USA. Kärlek, förresten, hur går det ihop med nomadlivet, skulle resan ta slut om han fann den stora kärleken?

– Jag slutar resa när jag vill det, och visst kan ett förhållande bli en faktor i det beslutet. Men precis som man kan välja sin egen väg när det gäller jobb och hem behöver inte alla förhållanden följa samhällets vanliga modell av att man bor ihop med en monogam partner. Det kräver bara lite fantasi och att man slutar lägga så stor vikt vid hur andra lever. På alla plan tycker jag att man ska verkligen aktivt välja hur man vill leva, och göra det valet med stort mod och passion.

Han beskriver sitt liv som ett experiment. Före avresan ställde han sig frågorna: Kan man leva fullt ut utan fast adress? Nu när han rest i nästan 1 000 dagar tror han sig veta svaret.

– Tryggheten ligger numera inte i mitt hem, för det har jag inget längre. I stället ligger den i mig själv och i min övertygelse att jag kan hantera vad som än händer i mitt liv var jag än är, säger han. ☺

Linnéa Hellbom, 24

Familj: Pojkvän, två yngre systrar, mamma, pappa och extra pappa.
Yrke: Fotomodell.
Bor: Stockholm och världen.
Favoritplats i världen: Kapstaden och London.
Nästa destination: München om inget kommer upp innan.

Plats för avslappning. "Ett hem för mig är ett ställe där jag kan vara absolut avslappnad och där mina saker kan vara permanent", säger fotomodellen Linnéa Hellbom.

FOTO: ANGELICA SÖDERBERG

Linnéa sover oftast på hotell

Linnéa Hellboms schema är fullklottrat med städer, tider och ankomstdatum. Som fotomodell flyger hon kors och tvärs över världen. På bara en vecka kan hon ha besökt London, Paris och München.

Förra året hade hon över 120 flygtimmar och de senaste åren har hon sovit på hotell nästan varje natt. För oss som inte sover på hotell särskilt ofta känns det som rena drömmen men Linnéa tycker oftast att det är operosligt. Och ensamt.

– Ibland hamnar man på de mest fantastiska hotellen på de mest underbara destinationerna, men man kan knappt njuta av det eftersom man inte har någon att dela det med, säger hon.

Ofta vet hon inte var och när hon ska jobba förrän i sista minuten så i hallen står alltid tre olika sorters väskor, en liten för kortare resor, en mellanstor för veckoresor och en stor för månadsresor. Alla utrustade med småsaker som väskvåg, hygienartiklar och en påse fylld med olika valutor.

Dessutom packar hon alltid ned Ipaden för att kunna prata med familj och vänner och alltid minst en bok.

Linnéa blev upptäckt av en modellscout när hon var 13 år och på utflykt med klassen. Hon har jobbat över 11 år som modell och gjort allt från tv till reklam, både i Sverige och utomlands. När hon började resa tyckte hon ofta att det var läskigt och stressande att komma ensam till en ny stad, men nu är det vardag och hon reflekterar knappt över det.

– Ett stort plus med modellandet är att man skaffar vänner runt om i hela världen så man känner alltid någon nästan var man än hamnar och det ger alltid en trygghet. Jag är en helt annan person i dag än när jag först började mitt resande. Jag har fått mer av ett "superman-ego", jag vet att jag klarar allting själv. Det ger också trygghet.

För någon månad sedan flyttade Linnéa in i en lägenhet i Stockholm, hennes första fasta adress på över tre år.

– Ett hem för mig är ett ställe där jag kan vara absolut avslappnad. Efter att

bara ha bott på hotell och hyrda hem i tre år så uppskattar jag verkligen känslan av att kunna bestämma färgerna på väggarna själv, inreda efter min smak, flytta runt möbler och kunna göra om hela köket om jag så känner för det. Det känns stort.

Linnéa ser både för- och nackdelar med nomadlivet. Hon får resa till fantastiska ställen, träffa nya människor och behöver aldrig fastna i vardag med diskhögar och dammråttor.

Men det finns också baksidor med att ständigt vara på resande fot.

– Att vara ensam kan bli långtråkigt och just ensamt ibland. De flesta relationerna blir ofta ytliga och temporära och jag hinner aldrig skaffa mig ett riktigt kompisgäng. Att hänga med i vad som händer i andras liv hemma är ju också svårt.

På frågan vad hon saknar mest i Sverige kommer svaret blixtnabbt.

– Familjen och svenskt godis! Jag hade en konstig craving för lingonsylt ett tag också, säger hon. ☺

PSYKOLOGEN SVARAR:

Därför behöver vi ett eget hem

Enligt behovstrappan, Maslows kända psykologiska teori, är tak över huvudet ett av människans viktigaste behov. Varför är det så?

– Förr var det väldigt viktigt med tak över huvudet för att kunna skydda sig. Gentemot andra däggdjur är ju människan väldigt dåligt utrustad, vi har behövt vara på vår vakt mot kyla, extrem hetta, andra vilda djur, kanske andra stammar. Vi har också en väldigt stark drift att skydda vår avkomma och utan tak över huvudet är ju ett spädbarn väldigt skyddslöst. Ett hem är ett väldigt primärt och nödvändigt behov även i dag. Maslows teori har fått kritik, men visst ligger det något i den.

Varför är ett fast hem så viktigt för så många?

– Det har nog helt enkelt att göra med att det är praktiskt, vi har våra saker samlade på ett ställe. Samtidigt som det finns många skilsmässobarn till exempel som flyttar mellan två hem och finner sig i det.

– Känslorna vi har hemma smittar av sig på huset eller lägenheten och det präglar vad vi tycker om hemmet, vi kan bli hela eller trasiga av att komma hem. Ett hotellrum får oss ju sällan att känna något speciellt, till skillnad från ett hem. Hemmet är också en plats för återhämtning och vila, där vi förhoppningsvis kan vara oss själva.

Hemmet är ofta en spegel av en person. Hur påverkas man av att vara utan hem och utan saker att reflekteras genom?

– Det ger en känsla av att börja om på nytt och en möjlighet att visa vem man är egentligen.

– Så fort de mest basala behoven är uppfyllda hos människan börjar hon ju att smycka sig, pynta sitt bo och så är det i alla kulturer. Vi är ju ett socialt flockdjur med ett behov att synas i gruppen och det gör vi ofta genom klädsel, heminredning eller val av litteratur.

Nomader har funnits i alla tider. Vilken typ av person tror du väljer ett kringflakande liv?

– Det finns ju fortfarande nomadkulturer, folkslag som lever i tältsamhällen. Föds man in i det blir det ju norm men är det självvalt tror jag att det är en person med stark frihetslängtan, stark personlighet och inte så stort trygghetsbehov som många av oss har.

Vad kan vi lära av de moderna nomaderna?

– Vi kan tänka tanken: Vem är jag utan mina saker och min fina inredning? För svensken är ju ofta hemmet en borg och vilka är vi utan den? ☺

FOTO: ANDERS LARSSON

Maria Farm, leg. psykolog

"Tänk: Vem är jag utan mina saker och min fina inredning?"

Maria Farm, psykolog